گزارش روز

«آغداشلو» در مراسم رونمایی از «انقلاب مفهومی» سمیع آذر مطرح کرد

هنرهای تجسمی پیشرفته‌تر از سینما

● **شرق:** آیدین آغداشلو یکی از اثرات تالیف کتاب «انقلاب مفهومی» نوشته سمیع‌آذر را ایجاد یک چالش تازه در جامعه هنری دنیا دانست؛ چرا که تا پیش از این ایرانی‌ها نمی‌توانستند حتی در مورد هنر خود نظر بدهند.

این نقاش و مدرس هنر در مراسم رونمایی کتاب «انقلاب مفهومی» نوشته علیرضا سمیع آذر که غروب ۲۴ بهمن در موسسه هنری ماه مهر برگزار شد، گفت: «در سینمای معاصر جهان، حداقل در ۳۰ سال اخیر هیچ اتفاق عمده‌ای روی نداده اما هنرهای تجسمی جهان خاستگاه تحولات بزرگ و بنیادین بوده و هنرهای تجسمی به مراتب پیشرفته‌تر از سینماست. انتخاب لفظ انقلاب در گستره هنرهای تجسمی معاصر بسیار بجاست.»

این نقاش در مورد کتاب انقلاب مفهومی اظهار کرد: «این کتاب ثابت می‌کند ما جرات داریم درباره هنر جهان اظهارنظر کنیم، این کتاب نشان می‌دهد گذشت آن روزگارانی که نمی‌توانستیم درباره هنر خودمان نظر کارشناسی دهیم، حتی نمی‌توانستیم، بگوییم چرا یک اثر نگارگری یا خوشنویسی هنر

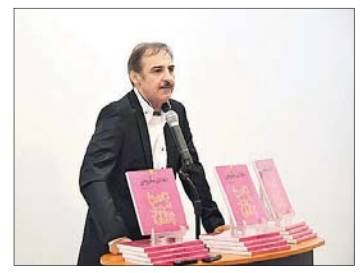

است. حالا به نقطه‌ای رسیدیم که می‌توانیم نظرمان در مورد هنر جهان را در قالب کتب تخصصی و تحلیلی پیش روی دنیا بگذاریم. این یعنی یک چالش تازه در جامعه هنری دنیا و اینکه ایرانی به دنیای هنر می‌گوید که من یکی تو یکی.»

علیرضا سمیع‌آذر، نویسنده کتاب انقلاب مفهومی هم در بخش دیگری از این مراسم گفت: «فرصت‌های طلایی از آن آثاری است که برعکس، موضوعات جهانی را با بیان محلی ارایه می‌کند. در عصر فروپاشی سبک‌ها، دنیا بیشتر مایل است یک مساله جهانی را از نگاه و بیان یک هنرمند ایرانی مشاهده کند تا اینکه یک مساله ایرانی با کلیشه‌های رایج جهانی بیان شود.»

او توضیح داد: «کم نیستند تئوریسین‌های بزرگ هنری که تحول واقعی در تاریخ هنر را از دهه ۱۹۶۰ به بعد محقق می‌دانند؛ در آن زمان فرآیند ارایه اثر، از خلق اثر مهم‌تر است. انقلاب شاید نزدیک‌ترین تعبیر در مورد اتفاقی است که در این سال‌ها رخ داده و با توجه به تحولات بنیادینی که با رهبری دو جنبش هنر مفهومی و مینی‌مالیستی به‌وقوع پیوسته، عنوان انقلاب مفهومی را برای کتاب برگزیدم.»

چهره روز

تقدیر هیات داوران «وزول» از علیدوستی

● **شرق:** ترانه علیدوستی که با فیلم «آسمان زرد کم‌عمق» در سی‌ویکمین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر شرکت داشت؛ برای بازی در فیلم «پذیرایی ساده» در «وزول» فرانسه مورد تقدیر ویژه هیات داوران جشنواره بین‌المللی قرار گرفت. فیلم پذیرایی ساده در جشنواره‌های مختلفی از جمله جشنواره برلین و روتردام شرکت کرده است. این فیلم در شصت‌ودومین دوره از رقابت‌های فیلم برلین برنده جایزه‌نتپک (شبکه تبلیغ

سینمای آسیا) در بخش جنبی فورم (تریبون آزاد) شد.

علیدوستی به همراه «تانگ شوتینگ» از چین برای فیلم «همه عذرخواهی‌ها» به عنوان بازیگر در این جشنواره تقدیر شدند که گارین ناگراهو، کارگردان اندونزیایی ریاست هیات داوران آن را برعهده داشت. «سام هو»، مدرس سینما از هنگ کنگ، «باران کوثری»، بازیگر ایرانی و «گوتام گوس»، کارگردان هندی از اعضای هیات داوران این جایزه هستند. علیدوستی در چند ماه گذشته در هیات داوران جشنواره حنیف ویتنام شرکت کرده بود. در جشنواره سینمایی وزول جایزه طلایی بهترین فیلم مشترکا به «جورزول» کره و «با تو یا بدون‌تو» از سریلانکا رسید. جایزه ویژه هیات داوران هم به «باکایو» از فیلیپین، کارگردان «جان روبلزلانا» اهدا شد. همچنین فیلم «تراژدی ژاپنی» مورد تقدیر ویژه هیات داوران جشنواره وزول فرانسه قرار گرفت. ترانه علیدوستی همچنین در نظرسنجی از ۱۱۰ فعال فرهنگی جشنواره فیلم پروین اعتصامی با طرح این سوال که کدامیک از بازیگران نسل دوم و سوم در ایفای نقش‌های خود بهتر بوده‌اند در کنار لیلا حاتمی و نگار جواهریان برگزیده شده است.

تماشاخانه

باید نگران تئاتر ملی خود باشیم

هادی مرزبان

هر کس که یک‌بار تاریخ تئاتر کشورمان را مرور کند خوب متوجه می‌شود که تئاتر ما وارداتی است و مدیون تئاتر غرب، ولی این به‌آن معنی نیست که ما خود هیچ نداشته‌ایم که بالاخره تعزیه و نقالی و پرده‌خوانی و نمایش تخت‌حوضی و... مربوط به خود ما بوده و خوشبختانه امروز هم وجود دارد و عده‌ای با عشق کار آن را دنبال می‌کنند که جایش اینجا نیست و منظور بحث من مقوله دیگری است. من می‌خواهم بگویم که بله ما مدیون تکنیک و تئاتر غرب هستیم که اول‌بار تئاتر امروزی آن‌طرف آب‌ها دیده شد و تکیه دولت ما تقلیدی از آن بود و بعد هم تئاترهای دیگر... . ولی امروز نباید فقط گوش و چشم به قلم نویسندگان و به‌ویژه درام‌نویسان آن‌سوی آب‌ها بدوزیم و از خود غافل شویم و نوعی برخورد کنیم که برای جوانان مرغ همسایه غاز باشد من می‌گویم که ما باید تئاتر غرب را بشناسیم، از آن بیاموزیم و از نویسندگان و درام‌نویسان آنها استفاده کافی ببریم و حتی به صحنه بریم ولی فراموش نکنیم که ایرانی هستیم و شاید بتوان صفحات بسیاری را از ذکر نام بزرگان این مرزوبوم پر کنیم. مولانا، سعدی، حافظ، خیام و عطار، عمق پرحماسه فردوسی و قصص زیبای قرآن و... در زمان حال خلاف فرمایش عزیزی که چند سال پیش گفت ما در ایران درام‌نویس نداریم، درام‌نویسان خرد و کلان فراوانی داریم که بسیار هم خوب می‌نویسند و اگر در پاره‌ای از کارهایشان اشکالاتی به چشم می‌خورد در عوض مال خود ما هستند و فرهنگ و سنت، دین و آیین و جامعه ما را خوب می‌شناسند، اگر حرفی می‌زنند، حرف ماست و درد جامعه ماست نه درد آقای ادوارد و اسمیت و براون که حتی نوع مشکلات‌شان و دردشان با نوع مشکل و درد ما تفاوت دارد.

من در این عمر ۴۰ساله کاری‌ام بر این عقیده استوار بوده‌ام که ما صحنه‌گردانان هنر تئاتر باید و باید نگران تئاتر ملی و بومی سرزمین‌مان باشیم، درست است که باید و حتما هم باید تئاتر جهان را بشناسیم و آن را کار کنیم و بیاموزیم، اشکالی ندارد و بسیار هم خوب است که ایلیاد و ادیسه را بخوانیم ولی نباید از عمق پرحماسه فردوسی بزرگوار غافل شویم یا اگر آندره ژید را می‌خوانیم حافظ رند بزرگوار را فراموش نکنیم. من عاشق تئاتر ملی ایرانم و تا زمانی که پای رفتن داشته باشم در این حیطه گام برمی‌دارم و بر اساس نیاز جامعه‌ام کار به صحنه می‌آورم. پلکان اولین نمایشی بود که ۲۸سال پیش مرا با دنیای پررمزوراز و ژرفای رادی آشنا کرد و همین نمایش بود که پی‌ریزی یک سفر (به‌قول خود استاد) ربع قرنی در کنار استاد را شکل داد. من در این سفر روزبه‌روز به اندیشه‌ها و تفکرات استاد نزدیک و نزدیک‌تر شدم و شاید همین نزدیکی است که آدم‌های استاد همواره در کنار من از بهترین دوستان من هستند. پروفسور دماغ چخ‌بختیار، غلامحسین‌خان دیلمی، غلامحسین مجلسی، بهمن، طاهر، بمانی و حتی بلبل که به‌قول استاد در سایه رشد کرده است و از پسیخان رشت خود را به کاخ فرمانیه رسانده است. دلیل دوستی من با رادی و کاراکترهایش آن است که همه و همه فریاد نداشتن‌ها و بی‌عدالتی‌ها را سر می‌دهند، همان فریادی که تصور می‌کنم صدای همه ما مجریان تئاتر و تماشاگران فرهیخته است و... و برای رسیدن به مقصود من مرزبان هرگز و هرگز از خار مغیلان بسیاری نهراسیده‌ام، چرا که هنرمند و به‌ویژه هنرمند تئاتر جز این نمی‌تواند باشد.

مسوولان بنیاد سینمایی فارابی هم رفتند

کاروان مدیران دولتی در «جشنواره برلین»

شرق: با اینکه مدیران دولتی و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی جشنواره بین‌المللی فیلم برلین را به سیاسی‌کاری متهم کرده‌اند کاروانی نزدیک به ۲۷ نفر از مدیران سینمایی با هماهنگی بنیاد سینمایی فارابی برای شرکت در بازار فیلم جشنواره برلین ثبت‌نام کرده‌اند. جشنواره‌ای که فیلم «پرده» به کارگردانی جعفر پناهی و کامبوزیا پرتوی در بخش مسابقه شرکت کرده است و روز سه‌شنبه نیز به نمایش در آمده است. از ابتدای این جشنواره مسوولان فرهنگی کشور آلمان و برگزیدگان این جشنواره از ایران خواستند که شرایط حضور جعفر پناهی را در این جشنواره فراهم کنند. اما نمایندگان ایرانی برگزارکنندگان این جشنواره را به سیاسی‌کاری و دخالت در امور داخلی کشور متهم کرده است. این موضوعی بود که در دوره گذشته نیز از سوی ایران عنوان شد. شرکت انگلیسی «یو کانکت» عرضه و پخش بین‌المللی پرده را برعهده دارد. به گزارش ایسنا و بنا بر اطلاعات موجود در کتاب بازار فیلم اروپا جشنواره برلین نام ۲۷ ایرانی در میان حاضران یا ثبت‌نام‌شدگان دیده می‌شود، البته این موضوع که کدامیک از این نام‌ها به جشنواره برلین سفر کردند، دقیقا مشخص نیست. اما آنچه قطعی به نظر می‌آید چند نهاد رسمی، دولتی و یک شرکت بخش خصوصی در این بازار غرفه دارند. در کتاب جشنواره برلین بنیاد سینمایی فارابی با ثبت اسامی سیداحمد میرعلایی مدیرعامل حسن نجاریان، امیر اسفندیاری، محمد اسفندیاری، کامیار محسنین، محمدمهدی جعفری و شاهین بازیل مدیران گروه‌های مختلف این بنیاد و موسسه رسانه‌های تصویری با ثبت‌نام محمدرضا عباسیان مدیرعامل و افشین اسدزاده، علی حاج‌قاسمی، نادر معماری، هاشم میرزاخانی، الهه نوبخت و فهیمه پورقاسم و سازمان سینمایی سوره با ثبت‌نام سهیل جهان‌بیگلری، مریم نقیبی، الهه طاهایی، صداوسیمای جمهوری اسلامی با غلامعلی رمضانی، چنگیز حسنی، علیرضا نیک‌اندیش، محمدمهدی یادگاری، علیرضا شاهرخی و کامبیز اخوان‌صفا، کانون پرورش فکری با حضور علی گنج‌کریمی، خانه سینما با حضور مجید موثقی، مرجان علیزاده از طرف رسانه بین‌المللی «زندگی» و کتایون شهابی با شرکت تازه تاسیس خود در فرانسه «نوری پیکچرز» در بازار برلین حضور دارند، البته کانون پرورش، خانه سینما و رسانه بین‌المللی «زندگی» بدون داشتن غرفه، در بازار حضور دارند. به جز این نام‌ها نام هیچ موسسه غیردولتی ایرانی در کتاب جشنواره نام برده نشده است. البته محمدرضا عباسیان مدیرعامل موسسه رسانه‌های تصویری درباره حضورش در جشنواره فیلم برلین در گفت‌وگو با ایسنا با تایید ثبت‌نام در این جشنواره گفته است که به دلیل درگیر بودن در برگزاری اختتامیه‌های جشنواره فیلم فجر در شهرستان‌هاست و به جشنواره برلین نرفته است.

عکس: سایت جشنواره برلین

اما عباسیان حضور علی حاج‌قاسمی مدیر بین‌الملل موسسه رسانه‌های تصویری را در این جشنواره تایید کرد.

میرعلایی مدیرعامل بنیاد فارابی به این سفر نرفته اما حسن نجاریان قائم‌مقام، امیر اسفندیاری مدیر بخش بین‌الملل، وحید اسفندیاری و کامیار محسنین در جشنواره فیلم برلین حضور دارند. سه فیلم «گورداله و عمه غولی»، «فرزندخوانده» و «مروارید» آثاری هستند از طرف بنیاد سینمایی فارابی در بازار فیلم به نمایش در می‌آیند. «گس» ساخته کیارش اسدی‌زاده از طرف شرکت فرانسوی واید شرکت کرده است. این نخستین باری نیست که کاروانی از مدیران دولتی راهی جشنواره بین‌المللی مانند برلین می‌شوند. اما جایی برای هنرمندان در این سفرها نیست.

گفتنی است نمایش فیلم «پرده بسته» روز گذشته مورد توجه شرکت‌کنندگان در جشنواره قرار گرفت.

گپ روز

مدیرعامل بنیاد سینمایی فارابی در گفت‌وگو با «شرق»:

هزینه سفر اعضای فارابی به «کن» و «برلین» پایین بود

سحر آزاد: ثبت‌نام ۲۷نفر از مدیران ما را بر آن داشت تا با احمد میرعلایی، مدیرعامل بنیاد سینمای فارابی مساله را در میان بگذاریم.

شما در جشنواره فیلم برلین شرکت کرده‌اید؟

خیر. من امسال حضوری در جشنواره برلین نداشتم.

اما نام شما در کتاب جشنواره ذکر شده و آمده است که شما هم جزو گروهی بودید که به برلین رفته بودند؟

این‌طور نیست. همیشه ممکن است چنین حرف‌هایی زده شود اما الان شنونده‌ها به همه این حرف‌ها اعتماد می‌کنند درحالی که من نه‌تنها به برلین نرفتم بلکه از قبل هم قرار نبود به جشنواره بروم.

پس چه کسانی از سوی فارابی به برلین رفته‌اند؟

گروهی متشکل از کامیارمحسنین، امیر اسفندیاری و وحید اسفندیاری به سرپرستی حسن نجاریان.

از یک طرف می‌شنویم که جشنواره فیلم برلین سیاسی است ولی از طرف دیگر شاهد حضور مسوولان دولتی در این رویداد هستیم. چرا چنین تضادی وجود دارد؟

در هر جشنواره بین‌المللی فیلم‌هایی از سراسر دنیا حضور دارد. در مورد جشنواره فیلم برلین هم این‌طور است به عنوان مثال نمایندگانی از صداوسیما و حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی در بازار فیلم جشنواره برلین غرفه دارند. این نمایندگان به دیدن فیلم‌ها می‌روند، فیلم‌هایی را انتخاب و فیلم‌هایی را از کشور ما عرضه می‌کنند. ما باید در چنین جشنواره‌هایی حضور داشته باشیم تا آثار سینمایی ما شناخته شود. بخشی از نمایندگان جشنواره‌های معتبر دنیا در این رقابت‌ها شرکت می‌کنند که وقتی ما هم شرکت کنیم می‌توانیم به تعامل با آنها بپردازیم؛ مثلا نمایندگانی از جشنواره فیلم کودک در همین جشنواره‌های خارجی که ممکن است رویکرد اصلی آنها کودک و نوجوان نباشد، حضور پیدا می‌کنند و وقتی با مسوولان این جشنواره‌ها دیدار می‌کنند، می‌توانند جشنواره کودک را معرفی و حتی زمینه‌ای برای حضور افراد مهم به جشنواره‌های ما ایجاد کنند. در این جشنواره‌ها نمایندگان، فیلم‌های خود را عرضه می‌کنند و در مقابل فیلم‌هایی از کشورهای دیگر خریداری می‌کنند که می‌تواند نتایج مثبتی به همراه داشته باشد. من در برلین شرکت نکردم و به جای اینکه افراد زیادی در این جشنواره شرکت کنند، حسن نجاریان که مسوول این بخش است، به جشنواره رفت چون نیازی به حضور من نبود. با توجه به این موضوع هزینه سفر اعضای فارابی به کن و برلین پایین بود و ما همیشه سعی کرده‌ایم در سفرهای خارجی هزینه‌ها را مدیریت کنیم. به هر حال هر جشنواره‌ای سیاست‌های خاص خود را دارد.

عکس روز

شاعر، ترانه‌سرا و خواننده جنبش اعتراضی آمریکا این روزها نمایشگاهی از نقاشی‌هایش را در میلان روی دیوار برده است. در این عکس، زنی را می‌بینید که مشغول تماشای یکی از نقاشی‌های این خواننده از مجموعه «نیواورلئان» او، در سالن قدیمی شهرداری میلان است. نمایشگاه دیلن تا دهم مارس ادامه دارد. دیلن ۷۱ساله در طول دوران حرفه‌ای خود شش جایزه گرمی را به دست آورده است. همه اینها در حالی است که از سال ۲۰۰۹ نام او به عنوان یکی از نامزدهای لایق دریافت جایزه نوبل روی میز داوران استکهلم قرار می‌گیرد.

عکس: AFP

نگاه روز

بخت با من یار بود

لیلی گلستان

● همیشه از خواندن خبر کشته شدن حیوانات جنگل‌هایمان در روزنامه‌ها ناراحت می‌شوم و به خشم می‌آیم. دلیلش را هم فقط در بی‌فرهنگی مرتکب این کار می‌دانم. فرهنگی که باید داده شود و داده نمی‌شود. نه تنها در این مورد خاص بلکه در تمام موارد اجتماعی. حالا کسانی پیدا شده‌اند که می‌خواهند دست‌کم این فرهنگ را در این مورد خاص یعنی حمایت از گونه‌های نادر وحوش جنگل‌ها آموزش و گسترش دهند. بخت با من یار بود که آنها برای گذاشتن نمایشگاهی به نفع این کار به سراغ من آمدند. نمایشگاهی به نفع حمایت از دو حیوان فاخر: پلنگ و یوز پلنگ. هنرمندان‌مان را خبر کردیم و هر ۴۵ نفرشان با خوشرویی تمام جواب مثبت دادند. امروز این نمایشگاه از ۹ صبح تا ۹ شب در گالری گلستان برگزار می‌شود. آثار بسیار خوبی دریافت کرده‌ایم و خودم به شخصه این نمایشگاه را بسیار دوست دارم. نمایشگاهی شد از آثار بسیار با کیفیت هنرمندان پیشکسوت و جوانان هنرمندمان. در واقع همانی شد که باید می‌شد. فرصت دیدنش را از دست ندهید.

آگراندیسمان

موازی‌کاری با کمیته اصلاح اساسنامه «خانه سینما»

● **شرق:** برخلاف قرار کمیته هفت‌نفره اصلاح اساسنامه خانه سینما مبنی بر اعلام اخبار و تصمیمات این کمیته توسط مسعود جعفری‌جوزانی سخنگوی آن، مهدی عظیمی از تدوین پیش‌نویس اساسنامه جامعه اصناف سینمای ایران و آماده شدن آن در هفته آینده خبر داد، موضوعی که براساس خبرهایی بیرون‌آمده از جلسات این کمیته هنوز قطعی نشده است و اساسنامه به این زودی‌ها آماده نخواهد شد. شهریور سال‌جاری و با پیشنهاد رییس‌جمهور قرار بود کمیته هفت‌نفره‌ای برای اصلاح اساسنامه خانه سینما تشکیل شود؛ کمیته‌ای که تشکیل آن بیش از چهار ماه طول کشید. اما عظیمی معتقد است طراحی و تدوین اساسنامه جامعه اصناف به حضور نمایندگان صنوف قانونمند در حال انجام است.